

Tvorenie slov v španielčine II.

Vypracovala: Lenka Brhlíková

Slová v španielčine je možné tvoriť viacerými spôsobmi. V nasledujúcom učive sa budeme venovať len niektorým z nich.

1. Tvorenie slovies prostredníctvom prípon:

a) Tvorenie slovies z iných slovných druhov

-ar	soñar	snívať	(el sueño)
-ear	golpear	biť, udierať	(el golpe)
-ejar	manejar	manipulovať	(manera)
-ificar	significar	znamenáť	(el significado, el signo)
-izar	actualizar	obnoviť	(actualidad, actuo)
-ecer	crecer	rásť	(crecimiento)
-uar	continuar	pokračovať	(continuo, continuación)

V prípade, že sa takéto slovesá spájajú s iným slovným druhom (predovšetkým podstatným menom), vznikajú viacslovné vyjadrenia:

hacer armas	bojovať
hacer dedo	stopovať
hacer difícil	sťažiť
hacer la compra	nakúpiť
hacer uso	použiť
dar respuesta	odpovedať
dar cumplimento	splniť
dar golpes	udierať, tlčiť

Ya no salió ningún autobús y lo único que me quedó era hacer dedo. (Už nešiel žiadny autobus a jediné čo som mohol urobiť bolo stopovať.)

Hoy me va a dar la respuesta. (Dnes mi dá odpoveď.)

b) Tvorenie slovies zo slovesného základu

Pomocou predpon:

Izquear → llorizquear (pofňukávať)

Iznar → lloviznar (poprchávať)

2. Skratky a skrátené slová:

Skratky a skrátené tvary slov sa tvoria z viacslovných pomenovaní:

1. Iniciálové skratky (ako základ skratky sa použije prvé písmeno slova)

UE - Unión Europea (EU Európska únia)

EE.UU. - Estados Unidos (USA Spojené štáty americké)

2. Skupinové skratky (použijú sa časti slov)

MINED - Ministerio de Educación (Ministerstvo školstva)

3. Zmiešané skratky (Začiatok a koniec slov)

PYMES - pequeñas y medianas empresas (Malé a zmiešané podniky)

NIEKTORÉ BEŽNE POUŽÍVANÉ SKRATKY

AA.	autores	autori
a/c.	a cuenta	na účet
a/f.	a favor	v prospech
C.P.	código postal	poštová smerová adresa
Da	Doña	pani
D.N.I.	Documento nacional de identidad	ID preukaz totožnosti
S.A.	su alteza	Vaša výsosť
s/n.	sin número	bez čísla
U., Ud., Vd.	Usted	oslovenie pri vykaní jednej osobe

Udes., UU., VV., Vdes.	Ustedes	oslovenie pri vykaní viacerým osobám
-------------------------------	---------	--------------------------------------

Skratky, ktoré sú používané často a majú medzinárodný význam sa píšu s veľkými písmenami:

la ONU	la Organización de Naciones Unidas	OSN
la OTAN	la Organización de Tratado del Atlántico del Norte	NATO
el IVA	el impuesto sobre valor añadido	DPH
el PIB	el producto interior bruto	HDP
la RTVE	la Radiotelevisión Española	Španielsky rozhlas a televízia

El los países del tercer mundo muchas veces ayuda la **ONU**. (V krajinách tretieho sveta veľakrát pomáho OSN.)

3. Skratkové slová

Skratkové slová, ktoré tvoria bežnú súčasť slovnej zásoby sa píšu malými písmenami:

láser	laser	
ovni	objeto volador no identificado	ufo
sida	síndrome de inmunodeficiencia adquirida	AIDS
cederrom, cederón	CD ROM	

Muchas personas que tienen en su casa telescopio dicen que observan a **ovni**. (Veľa osôb, ktoré majú doma teleskop, hovoria, že pozorujú ufo.)

Sida es actualmente el problema mundial. (AIDS je v súčasnosti svetový problém.)

Úlohy na záver:

Skús vytvoriť skratky z nasledovných slov:

El Ministerio de la sanidad pública

El Partido Nacional Vasco

La Izquierda Unida

Centro de Estudios técnicos de Materiales Especiales

Použitá literatúra:

1. Oľga Macíková, Ľudmila Mlýnková: Manual de Español Actual I
2. Jana Lenghardtová: Španielčina 1, 2
3. Valerio Báez San José: Moderní gramatika španělštiny